

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๔๓
วันพุธ ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุจริตกุล	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงห์เสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภุชงค์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอุดม รัฐอมฤต

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๓. นายอติคม อินทุบดิน

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวสุภัทรา เข็อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม สิมปิษฐ์

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๒. นายสมเกียรติ ธีวเหลือง

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๓. นายวิชาญ องค์กร

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๔

๔. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล

นิติกร

๕. นายชูสิทธิ์ ลิขิตมันชัย

นิติกร

๖. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม

พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๔๒ วันอังคาร ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการมอบหมายให้ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ในวาระสองและสาม ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๗๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีทั้งที่วาระการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงเจ็ดปี อาจทำให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่าร่างมาตราดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของศาลรัฐธรรมนูญได้

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. เฉพาะบางมาตรา ซึ่งคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งปรับเลขมาตราใหม่ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๒๙ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๒๙

“มาตรา ๑๒๙ ในการดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธีดังต่อไปนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยตัดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับตามการคำนวณดังกล่าวเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีเบื้องต้น และเมื่อนำไปรวมกับผลการคำนวณตาม (๔) แล้ว จึงให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมี

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีเบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๖) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณน้อยสุดลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงหนึ่งคนตามลำดับจนเหลือจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

แบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะมีเบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลทำให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่ระบุไว้ในข้อ (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรส่วนนอกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อแล้ว พรรคการเมืองที่พรรคแล้วแต่ยังมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ถึงจำนวนที่ระบุไว้ข้างต้น ให้พรรคการเมืองที่มีเศษส่วนมากที่สุดได้รับพรรคจัดสรรส่วนนอกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เหลืออีกหนึ่งคนต่อพรรคที่รับส่วนนอกจนครบจำนวนที่ระบุไว้ข้างต้น

(๖) กรณีที่เศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่นให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีที่พรรคต่างได้รับปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณน้อยสุดลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงหนึ่งคนตามลำดับจนเหลือจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ขอสงวนคะแนนให้ มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๑) สอดคล้องกับความในมาตรา ๙๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความใน (๒) สอดคล้องกับความในมาตรา ๙๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน แต่มีการเพิ่มคำว่า “ได้เบื้องต้น” ท้ายความว่า “พรรคการเมืองจะพึงมี” เพื่อให้เห็นว่าการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) เป็นเพียงการคำนวณเบื้องต้นเท่านั้น เพราะหลังจากการคำนวณตาม (๒) แล้ว อาจมีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพิ่มเติมซึ่งต้องมีการคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมีได้อีก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความใน (๓) ควรคงคำว่า “ทั้งหมด” หลังคำว่า “ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง” ไว้ตามร่างเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๙๑ (๓) ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอคงความใน (๓) ไว้ตามเดิม และกล่าวว่า การจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามความใน (๓/๑) ควรเป็นการจัดสรรเฉพาะจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เพราะพรรคการเมืองแต่ละพรรคจะได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเลือกตั้งสูงสุดในเขตเลือกตั้งเท่านั้น โดยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะไม่มีการจัดสรรให้แต่ละพรรคการเมืองแต่อย่างใด และเมื่อผลการจัดสรรตามความใน (๓/๑) ทำให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเกินหรือไม่ถึงจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนจึงจะต้องกำหนดให้คำนวณต่อไปตามความใน (๖) และ (๗) จึงเสนอแก้ไขความใน (๓/๑) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “(๓/๑) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน”

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความใน (๔) ต้องกำหนดให้เชื่อมโยงกับความใน (๒) และไม่ต้องเชื่อมโยงกับความใน (๓/๑) ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๔) ต้องกำหนดให้เชื่อมโยงกับความใน (๒) โดยไม่ต้องเชื่อมโยงกับความใน (๓/๑)

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่าการดำเนินการตามความใน (๑) (๒) (๓) และ (๓/๑) เป็นกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งไม่เกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมีได้ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งเท่ากับหรือเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองพึงมีได้กำหนดไว้ใน (๔) และวิธีการคำนวณจะกำหนดไว้ใน (๖) และ (๗) ดังนั้น เสนอแก้ไขความใน (๓/๑) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “(๓/๑) ภายใต้บังคับ (๔) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน”

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กรณีที่พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ผลลัพธ์ที่ได้รับตามความใน (๓) จะไม่ใช่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับที่แท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการตามความใน (๑) (๒) (๓) และ (๓/๑) เป็นกรณีที่พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่เกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) เกิดขึ้นโดยธรรมชาติตั้งแต่มีการนับคะแนนเลือกตั้งความในร่างมาตรานี้จึงได้กำหนดวิธีการคำนวณกรณีที่พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้ความใน (๓) มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงเสนอแก้ไขความใน (๓) เป็นดังนี้ “(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับเบื้องต้น”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การคำนวณตามความใน (๑) (๒) และ (๓) เป็นกรณีที่พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่เกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตามความใน (๑) (๒) (๓) และ (๓/๑) เป็นกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ โดยการคำนวณกรณีพรรคการเมืองใดได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้จะกำหนดไว้ใน (๔) และสอบถามว่า การคำนวณตามความใน (๖) เป็นการคำนวณในกรณีใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การคำนวณตามความใน (๖) เป็นการดำเนินการหลังจากที่มีการคำนวณตามความใน (๔) เสร็จสิ้นแล้ว แต่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณเท่ากันจนไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๖) และ (๗) จะต้องกำหนดให้เชื่อมโยงกับการดำเนินการตามความใน (๔) ด้วย

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้ใช้วิธีการจับสลากในกรณีที่จำนวนค่าเฉลี่ยคะแนนเลือกตั้งของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนเท่ากันโดยไม่กำหนดให้ใช้สูตรคำนวณอื่นคำนวณอีกเป็นวิธีการที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้จะต้องกำหนดให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเป็นจำนวนเต็มก่อน หากไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนจึงกำหนดให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้นตามเศษที่ได้จากการคำนวณ

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความว่า “ตามอัตราส่วน” ใน (๔) หมายถึงการคำนวณและจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรูปแบบใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การคำนวณและจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามอัตราส่วนตามความใน (๔) คือ การคำนวณและจัดสรรในกรณีที่ต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้กับพรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ โดยคำนวณตามอัตราส่วนของแต่ละพรรคการเมือง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) โดยการขยายความ ความว่า “ตามอัตราส่วน” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๖) และ (๗) กำหนดวิธีการคำนวณตามอัตราส่วนไว้แล้ว ความใน (๔) จึงไม่จำเป็นต้องขยายความ ความว่า “ตามอัตราส่วน” อีก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในส่วนต้นของ (๖) และ (๗) ควรเพิ่มความว่า “ในการจัดสรรตาม (๔)” เพราะการจัดสรรและการคำนวณตามความใน (๖) และ (๗) เป็นการจัดสรรและคำนวณตามหลักการที่กำหนดไว้ใน (๔)

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีเบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดได้จัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่พึงมีตาม (๒) การคำนวณในขั้นนี้ให้คำนวณเป็นจำนวนเต็มก่อน” และเสนอแก้ไขความใน (๖) เป็นดังนี้ “(๖) ในการจัดสรรตาม (๔) แล้วปรากฏว่ายังจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับ กรณีที่เศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การจัดสรรตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ใน (๔) คือ การจัดสรรโดยการคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน (๗)

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ ส่วนใหญ่จะใช้ถ้อยคำเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงเสนอตัดคำว่า “แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใด ดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)” ใน (๔) ออก ทั้งที่ความดังกล่าวกำหนดไว้ในมาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่ต้องตัดคำว่า “แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใด ดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)” ใน (๔) ออก เพราะในบางกรณีอาจต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ตามความใน (๖) และ (๗) ต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใดก็ตาม ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใด มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒) จึงเสนอคงความใน (๔) ไว้ตามร่างเดิม

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนในการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้กับพรรคการเมืองในกรณีที่ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างพรรคการเมือง เพราะพรรคการเมืองมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีไม่เท่ากัน

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ระบบการเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นระบบการเลือกตั้งที่ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับพรรคการเมืองและการลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การคำนวณและการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามความในร่างมาตรานี้คำนวณจากฐานจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งร้อยห้าสิบคน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจึงไม่น่าจะเกินกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบคนได้

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะถูกจำกัดด้วยจำนวนเขตเลือกตั้งจึงไม่อาจเกินกว่าจำนวนสามร้อยห้าสิบคนได้ ประกอบกับการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีคำนวณจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ดังนั้น ในกรณีที่พรรคการเมืองบางพรรคได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมี จึงทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ได้จากคำนวณและจัดสรรตามความในร่างมาตรานี้อาจเกินกว่าจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนได้ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในส่วนท้ายของ (๗) เป็นดังนี้ “และให้พรรคที่พรรคการเมืองที่มีเศษส่วนที่พรรคการเมืองน้อยที่สุดสุดซึ่งเศษส่วนสมมติที่สภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อพรรคหนึ่งพรรคใดที่เศษส่วนที่น้อยที่สุดที่น้อยกว่า (๔) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๗) เป็นดังนี้ “ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๖) ที่ (๖)(๕) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ~~สำหรับวิธีที่พรรคการเมืองที่น้อยกว่า (๕) มาใช้ในการ~~

สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่าที่ขาดส่วนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน และให้พรรคการเมืองที่มีเศษส่วนที่มากที่สุดสองอันดับแรกได้รับห้าสิบที่นั่ง (๔) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๙ ในหมวดที่หกในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะพึงได้รับในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะพึงได้รับในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อให้คำนวณตามวิธีดังต่อไปนี้ โดยในกรณีที่มิได้มีให้ใช้คณนิยมสี่ตำแหน่ง

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยตัดเศษทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และตัดเศษส่วนที่มากกว่าหรือเท่ากับหนึ่งส่วนสิบทิ้ง และในกรณีที่เศษส่วนที่มากกว่าหรือเท่ากับหนึ่งส่วนสิบนั้นมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับหนึ่งส่วนสิบให้พรรคการเมืองที่มีเศษส่วนมากที่สุดสองอันดับแรกได้รับห้าสิบที่นั่ง และในกรณีที่เศษส่วนที่มากกว่าหรือเท่ากับหนึ่งส่วนสิบนั้นมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับหนึ่งส่วนสิบให้พรรคการเมืองที่มีเศษส่วนมากที่สุดสองอันดับแรกได้รับห้าสิบที่นั่ง ทั้งนี้ ให้ถือเอาจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับตามวรรคต้นคูณด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีเบื้องต้น และเมื่อไม่ได้ประมวลด้วยผลคูณตาม (๕) แล้ว ซึ่งให้ถือเอาเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีเบื้องต้น

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๓/๑) ภายใต้บังคับ (๔) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีเบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเรียบร้อยแล้ว แต่ยังมีที่นั่งว่างในสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เหลือ ให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมากที่สุดได้รับที่นั่งว่างดังกล่าว

(๖) ในการจัดสรรตาม (๔) แล้วปรากฏว่ายังจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมากที่สุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับ กรณีที่เศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีที่พรรคการเมืองที่ขอรับที่นั่งว่างมากที่สุดจะได้รับที่นั่งว่างดังกล่าว ให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมากที่สุดได้รับที่นั่งว่างดังกล่าวโดยคำนวณจากผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน และให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมากที่สุดได้รับที่นั่งว่างดังกล่าว (๔) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้ มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๓๐

“มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตมาคำนวณหาอัตราร้อยละเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อโดยตัดทอนยืมทั้ง ได้เท่าไรให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วไปลบออกจากจำนวนดังกล่าว

ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องจัดสรรให้พรรคการเมือง

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๙ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่แต่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๙ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่ และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นายโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๐ ที่ตน นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ร่วมกันแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

“มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเขตที่ขาดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เหลือไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งที่เหลือ และให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เหลือไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งที่เหลือ โดยวิธีการดังนี้

(๑) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้งหารด้วยสามร้อยห้าสิบอันเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) คูณด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลทั้งหมด โดยให้ถือเอาเฉพาะจำนวนเต็ม

(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะประกาศผล

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๙ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่แต่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๙ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่ และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ในส่วนนั้นสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตตามสัดส่วนจังหวัดหรือจังหวัดพิเศษหรือเขตเลือกตั้งพิเศษหรือเขตเลือกตั้งพิเศษสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อโดยตัดเทคนิคทิ้ง ได้หรือไม่ให้ในส่วนนั้นสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตที่ประเทศผลิตตราเสร็จตั้งแล้วไปชดเชยสัดส่วนจังหวัดสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตที่ประเทศผลิตตราเสร็จตั้งแล้วไปชดเชยสัดส่วนจังหวัดสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ระดับจังหวัดหรือระดับจังหวัดพิเศษที่จะจัดสรร โดยวิธีการดังนี้” และเสนอแก้ไขความใน (๓) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๐ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ในส่วนนั้นสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตตามสัดส่วนจังหวัดหรือจังหวัดพิเศษหรือเขตเลือกตั้งพิเศษหรือเขตเลือกตั้งพิเศษสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อโดยตัดเทคนิคทิ้ง ได้หรือไม่ให้ในส่วนนั้นสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตที่ประเทศผลิตตราเสร็จตั้งแล้วไปชดเชยสัดส่วนจังหวัดสงวนสิทธิ์สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ระดับจังหวัดหรือระดับจังหวัดพิเศษที่จะจัดสรร โดยวิธีการดังนี้

- (๑) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้งหารด้วยสามร้อยห้าสิบอันเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด
- (๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) คูณด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลทั้งหมด โดยให้ถือเอาเฉพาะจำนวนเต็ม
- (๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรให้พรรคการเมือง

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๙ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๙ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่ และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นวันแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพ้นจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๑๓๓ .

“มาตรา ๑๓๓ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง และในกรณีที่ผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่

คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น พรรคการเมืองนั้นมีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดแล้วให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัคร หรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นด้วย ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันลงคะแนนเลือกตั้งแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ผู้ตรวจการเลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในวรรคสามของร่างมาตรา ๑๓๓ หากกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพียงคนเดียวเป็นผู้กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม พรรคการเมืองดังกล่าวจะต้องถูกยุบพรรคการเมืองทันที ดังนั้น ในการยุบพรรคการเมืองควรมีหลักการว่า ต้องเป็นการกระทำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง น่าจะเป็นหลักการที่เหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๓๓ เป็นดังนี้ “ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๓ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อบรรเทาหรือระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราว เป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง และในกรณีที่ผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่

คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น พรรคการเมืองนั้นมีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดแล้วให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัคร หรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นด้วย ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๔ ภายหลังจากวันลงคะแนนเลือกตั้งแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ผู้ตรวจการเลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน”

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ถ้าศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๙

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่หากผู้สมัครผู้นั้นไม่รู้ถึงเหตุดังกล่าว ให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๕ กำหนดว่า ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบพบว่า ผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครคนใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น เห็นว่า ศาลฎีกาจะมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคดีเฉพาะกรณีที่มีการทุจริตการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒๖ ของรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ จะเป็นการวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครคนใด ตามมาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งควรให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัย และหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครคนดังกล่าวเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครคนนั้นก็ต้องพ้นจากตำแหน่ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ตั้งข้อสังเกตว่า ในกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง มีคะแนนในลำดับรองลงมาในเขตเลือกตั้งนั้น หากคณะกรรมการ

การเลือกตั้งตรวจสอบพบว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกัน จะนำคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมารวมคำนวณสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพื่อจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองดังกล่าวหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวหาว่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการคิดคำนวณไปแล้ว ในกรณีดังกล่าวจึงควรนำร่างมาตรา ๑๓๒ มาใช้บังคับแก่กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ ด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้สมัครคนใดรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย ประกอบกับผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องให้ศาลพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งมีฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็ควรให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยพิשרขอคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ทั่วประเทศ รัฐสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับทราบเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือขอสงวนขอขอลดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และมิได้สั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมกรสั่งให้มีบัตรเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

บทนี้ที่พบเหตุตามวรรค ๕๕ วรรคสอง ภายหลังประกาศผลเลือกตั้ง หรือผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับบัตรเลือกตั้ง มิให้แทนตำแหน่งที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในคราวถัดมาตามวรรค ๑๒๕

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่หากผู้สมัครผู้นั้นไม่รู้ถึงเหตุดังกล่าว ให้ศาลสั่งให้บัตรเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้นและเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ให้นำความในมาตรา ๑๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๔ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยพิשרขอคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ทั่วประเทศ รัฐสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับทราบเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือขอสงวนขอขอลดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และมิได้สั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมกรสั่งให้มีบัตรเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

บทนี้ที่พบในบทอุทเทสชาตวรรค ๕๕ วรรคสอง ภายหลังประพาศตผลสทวารเสือกตั้ง ททผู้สวัตรที่ชวต
 ดุคเสงขัติหรือมีลัษณะตั้งอหวังได้ดะเนนไม่อยู่ในสวัตยที่ไว้รับทวารเสือกตั้ง มิให้ทวะเนนที่ผู้สวัตร
 นั้นไว้รับไปไว้ในทวารตทวนตทววรรค ๑๒๕

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
 แล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ถือว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริต
 และเที่ยงธรรม และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ททผู้สวัตรผู้นั้น
 ไม่รู้ที่ชวตตั้งทสวส ให้ทสวัตตั้งให้สิทธิทวารเสือกตั้งใหม่สวัทรับเขตเสือกตั้งนั้นและเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่
 ให้นำความในมาตรา ๑๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณี
 ตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญ
 จะมีคำวินิจฉัย”

มาตรา ๑๓๒

“มาตรา ๑๓๒ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้
 เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยให้นำ
 วิธีการคำนวณตามมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปี
 นับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมือง
 จะพึงมีตามมาตรา ๑๒๙

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่ง
 ที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุตามวรรคหนึ่งก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป ด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณา
 ศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.
 สถานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ความในร่างมาตรา ๑๓๒ วรรคสาม บัญญัติเกินหลักการของ
 มาตรา ๙๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๓๒ วรรคสาม มิได้เป็นการบัญญัติที่เกินหลักการของ
 มาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น แสดงให้
 เห็นว่าการเลือกตั้งในครั้งก่อนเป็นการเลือกตั้งโดยชอบ และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำคะแนน
 มาคิดคำนวณสัดส่วนในการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไปแล้ว ดังนั้น
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วัน
 เลือกตั้งทั่วไป จึงไม่นำคะแนนดังกล่าวมาคิดคำนวณอีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๘

“มาตรา ๑๐๘ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลา น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

บุคคลตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้ยื่นขอ ลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๑๐๘ คณะกรรมการพิจารณาศึกษากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรบัญญัติเพิ่มให้นำบทบัญญัติตาม ร่างมาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐๘ ด้วย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๐๗ และร่างมาตรา ๑๐๘ แล้วเห็นว่า อาจเป็นการบัญญัติสลับเลขมาตรากัน ดังนั้น ควรนำถ้อยคำของ ร่างมาตรา ๑๐๘ ไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๗ และนำถ้อยคำของร่างมาตรา ๑๐๗ ไปบัญญัติไว้ใน ร่างมาตรา ๑๐๘

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๘ โดยนำถ้อยคำของร่างมาตรา ๑๐๗ มาบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๑๐๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๘ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลา น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้าน ติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ในการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง หรือนอกเขตเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้ยื่น ขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมการยื่นขอ ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อน วันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จะยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตน มีสิทธิเลือกตั้งหรือที่ตนประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ หรือคณะกรรมการจะกำหนดให้ลงทะเบียนผ่าน ทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้ขอ ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะออกเสียง ลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวน

ผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้นและกำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้ผู้นั้นจะขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบและหมายเหตุสถานที่ที่ผู้ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งลงทะเบียนผู้ใดแล้ว ให้ผู้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิอยู่เดิม สำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิต้องเป็นวันเดียวกันทุกแห่งและจะกำหนดให้ลงคะแนนเกินหนึ่งวันมิได้

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จนไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งได้ด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๘ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนครัวเรือนในเขตเลือกตั้งซึ่งเขตแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันในเขตเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่ติดต่อกันซึ่งวันเลือกตั้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลตามวรรคหนึ่ง ทดท่วประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งให้ยื่นขอสงวนทะเบียนครัวเรือนที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทดท่วในระยะเวลาเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้หน่วยครอบครัว ๑๖๗ วรรคสอง และวรรคสี่ ทดท่วใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมการยื่นขอลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จะยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือที่ตนประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ หรือคณะกรรมการจะกำหนดให้ลงทะเบียนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้นและกำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้ผู้นั้นจะขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบและหมายเหตุสถานที่ที่ผู้ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งลงทะเบียนผู้ใดแล้ว ให้ผู้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิอยู่เดิม สำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิ ออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการ อื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิต้องเป็น วันเดียวกันทุกแห่งและจะกำหนดให้ลงคะแนนเกินหนึ่งวันมิได้

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติ หน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จนไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมี สิทธิเลือกตั้งได้ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐๗

“มาตรา ๑๐๗ ในการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากราชการให้ไปปฏิบัติ หน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้าน ประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ กำหนด

การยื่นลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าเป็นการ ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จะยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือที่ตนประสงค์จะขอใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ หรือคณะกรรมการจะ กำหนดให้ลงทะเบียนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้ขอ ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะออกเสียง ลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวน ผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนั้นและกำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และหมายเหตุสถานที่ที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้งลงทะเบียนผู้ใดแล้ว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิ อยู่เดิม สำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิ ออกเสียงลงคะแนน การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการ อื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิต้องเป็น วันเดียวกันทุกแห่งและจะกำหนดให้ลงคะแนนเกินหนึ่งวันมิได้

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติ หน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง จนไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมี สิทธิเลือกตั้งได้ด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๗ โดยนำถ้อยคำของร่างมาตรา ๑๐๘ มาบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๑๐๗ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๗ ในบทรวบเลียบที่ตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการไม่ให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ ในทะเบียนชื่อบุคคล ประชาสงฆ์ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง หรือนอกเขตเลือกตั้งแล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลที่ตนมีชื่อเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดผู้ซึ่งอยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

การยื่นขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลหนึ่ง ตัวเป็นบทรวบเลียบให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ตัวเป็นบทรวบเลียบให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ประชาสงฆ์ หรือที่ตนประสงค์จะขอใช้สิทธิเลือกตั้งที่ได้ หรือคณะกรรมการสงวนกำหนดให้สงวนทะเบียนชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้ยื่นขอลงทะเบียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรึงรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้ขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลแล้ว ตัวเห็นว่าการขอใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลนั้นได้สงวนไว้แล้ว และประสงค์ให้ประชาชนทราบว่าเป็นการทั่วไปถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งนั้น และกำหนดที่เลือกตั้งที่ผู้ยื่นขอใช้สิทธิเลือกตั้งเห็นสมควร และแจ้งให้คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งที่ผู้ยื่นขอใช้สิทธิเลือกตั้งเห็นสมควร และขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลที่ผู้ยื่นขอใช้สิทธิเลือกตั้งเห็นสมควรแล้ว ให้ผู้ยื่นขอใช้สิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งอยู่เดิม สำหรับบทเลือกตั้งครั้งนั้น

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สภาที่และส่วนงานที่เลือกตั้งตวง วันเวลาที่กำหนดให้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งของสงวนทะเบียนชื่อบุคคล และที่รับจดทะเบียน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวเนื่องไปตลอดการเลือกตั้ง และวิธีที่คณะกรรมการกำหนด วันเวลาที่กำหนดให้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวันเดียวทั้งหมดและขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลหนึ่งวันมิได้

การขอใช้สิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งได้ด้วยตนเอง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๗ ในบทรวบเลียบที่ตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการไม่ให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนชื่อบุคคล ประชาสงฆ์ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตนมีชื่อเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง หรือนอกเขตเลือกตั้งแล้วแต่กรณี ให้ยื่นขอสงวนทะเบียนชื่อบุคคลที่ตนมีชื่อเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดผู้ซึ่งอยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรปรับปรุงถ้อยคำของคำว่า “การเลือกตั้งใหม่” ให้ความหมายความแต่เฉพาะการเลือกตั้งใหม่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๙ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๐๗ และร่างมาตรา ๑๐๘ ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “ผู้ใดลงทะเบียนตามมาตรา ๑๐๗๘ และได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดลงทะเบียนตามมาตรา ๑๐๗๘ และได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๓๕”

มาตรา ๑๑๐

“มาตรา ๑๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ นอกราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒

ให้นำความในมาตรา ๑๐๗ วรรคสี่ เว้นแต่การกำหนดวันลงคะแนน และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า บทบัญญัติตามร่างมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม ควรมีการบัญญัติให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของร่างมาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับกับร่างมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๗ และร่างมาตรา ๑๐๘ เป็นดังนี้ “ให้นำความในมาตรา ๑๐๗๘ วรรคสี่ เว้นแต่การกำหนดวันลงคะแนน และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ นอกราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒

ให้นำความในมาตรา ๑๐๗๘ วรรคสี่ เว้นแต่การกำหนดวันลงคะแนน และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑๕

“มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งหรือการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรที่ใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีการส่งบัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว หรือหีบห่อที่ส่งบัตรเลือกตั้งมีลักษณะถูกเปิดมาก่อน โดยมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเกิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีบัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งมิให้นำคะแนนนั้นโดยให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งที่ใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการวินิจฉัยและมีอำนาจสั่งมิให้นำคะแนนจากที่นั้นก่อนแล้วจึงสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่นั้นเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักร ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงลงคะแนนที่ใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ถือว่าการนับคะแนนนั้นเป็นโมฆะและให้ถือว่าเป็นบัตรเหล่านั้นเป็นบัตรเสีย”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๑๕ คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรปรับปรุงบทบัญญัติตามร่างมาตรา ๑๑๕ โดยให้ถือว่าการนับบัตรเลือกตั้งมาถึงล่าช้า มีผลเป็นบัตรเสียเฉพาะกรณีนี้เท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๙

“มาตรา ๑๑๙ ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นำบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนหนึ่งคน

(๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดเว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๖) บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร แล้วทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๗) บัตรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย

(๘) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสองคน”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรรัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า หากเป็นบัตรเสียตามร่างมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง (๗) ที่บัญญัติว่า “บัตรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย” จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๗) ของร่างมาตรา ๑๑๙ นั้น เป็นการบัญญัติรองรับในกรณีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร และมีการส่งบัตรเลือกตั้งกลับมายังประเทศไทยล่าช้าให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย โดยมีให้มีการนับคะแนนจากบัตรเลือกตั้งที่ส่งมาล่าช้าดังกล่าว ซึ่งการส่งบัตรเลือกตั้งกลับมายังประเทศไทยล่าช้าถือเป็นบัตรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นบัตรเสีย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๗

“มาตรา ๑๓๗ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้ในการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ความในมาตรานี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในอันที่จะใช้อำนาจยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรรัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๑๓๗ คณะกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า การจะถือว่าเป็นกรณีของคำว่า “สัญญาว่าจะให้” ตามร่างมาตรา ๑๓๕ ควรจะตีความว่า “สัญญาว่าจะให้” หมายถึง สัญญาที่ผู้สมัครตกลงจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใดหรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใดหรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงการให้ในลักษณะของการหาเสียงเชิงนโยบายของพรรคการเมือง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากข้อสังเกตดังกล่าวแล้วเห็นว่า น่าจะหมายความถึงกรณีการหาเสียงในเชิงนโยบายที่เป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เห็นว่าไม่ควรเป็นความผิดตามร่างมาตรานี้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในอดีตก่อนที่จะมีคณะกรรมการการเลือกตั้ง เคยมีผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียงในลักษณะที่เป็นประชานิยม โดยใช้วิธีการหาเสียงว่าหากตนได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะไม่รับเงินเดือน และจะมอบเงินเดือนดังกล่าวให้แก่ชุมชนที่ตนสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น กรณีการหาเสียงดังกล่าวศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นการหาเสียงในลักษณะที่เป็นสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใด ถือว่าเป็นความผิด แต่หากเป็นการหาเสียงในเชิงนโยบายว่าจะนำเงินงบประมาณของแผ่นดินไปดำเนินการลงทุนในโครงการต่างๆ ก็จะไม่มีความผิดตามร่างมาตรา ๑๓๗

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๓๗ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งให้ผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง” เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๗ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด หรือให้ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ความในมาตรานี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในอันที่จะใช้อำนาจยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๑๔๐

“มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะจะมี

คำร้องขอหรือไม่ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่น
ว่านั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน
จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล”

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุน”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔๐
คณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า เงินที่ได้รับจากบุคคลที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้
เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด
จนเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่นั้น ไม่ควรนำส่งเข้ากองทุนตามร่างมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง
แต่ควรนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เนื่องจากเงินที่ใช้ในการจัดการเลือกตั้งทั่วไป
เป็นงบประมาณของแผ่นดิน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๑

“มาตรา ๑๔๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมือง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการว่า
การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมืองส่งสมาชิก
ลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนดวันเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๙ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึง
หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้ยื่นภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดการนับคะแนนหรือการ
นับคะแนนใหม่

เมื่อคณะกรรมการได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อหาข้อเท็จจริง
โดยพลัน และพิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ แล้วแต่กรณี ต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและ
การพิจารณาให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔๑
คณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรปรับปรุงถ้อยคำของคำว่า
“พรรคการเมือง” เป็นคำว่า “พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง” ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับถ้อยคำที่
บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มา
ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับผู้ที่มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการ
เลือกตั้งเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๑๔๑ เป็นดังนี้ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการว่าการเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมืองส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง หรือที่พรรคการเมืองส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๙ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้ยื่นภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดการนับคะแนนหรือการนับคะแนนใหม่

เมื่อคณะกรรมการได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อหาข้อเท็จจริง โดยพยาน และพิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ แล้วแต่กรณี ต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและการพิจารณาให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. โดยพิจารณาทบทวนในบางมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๕/๑

“มาตรา ๕/๑ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษเฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕/๑ เป็นร่างมาตราที่บัญญัติขึ้นมาใหม่ กำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามระเบียบที่

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด โดยนำมาบัญญัติไว้ในบททั่วไป และเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕/๒

“มาตรา ๕/๒ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกรวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่ได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเจียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๕/๒ เป็นร่างมาตราที่บัญญัติขึ้นมาใหม่ โดยเป็นการบัญญัติให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่ได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕/๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕/๓

“มาตรา ๕/๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเจียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๕/๓ เป็นร่างมาตราที่บัญญัติขึ้นมาใหม่ โดยเป็นการบัญญัติเพื่อรองรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕/๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิมพิชเชีร์ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๖ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปกำหนดเป็นมาตรา ๓๐/๑ ในหมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ หรือผู้อำนวยการการเลือก หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือก หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิมพิชเชีร์ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๗ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปกำหนดเป็นมาตรา ๓๐/๒ ในหมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

- (๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลุกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)
- (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว มีคัคเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๔) กลุ่มสตรี
- (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๒๐) กลุ่มอื่น ๆ
- การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ ย่อมมีสิทธิสมัคร ในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายพิชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณา ศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๑๙) เป็นการกำหนดกลุ่มอาชีพที่อาจทำให้เกิดการกระจุกตัวของ บุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลุ่มนั้นๆ มากเกินไป ซึ่งควรมีการจำแนกออกเป็นกลุ่มต่างๆ ให้ชัดเจน

(๒) ร่างมาตรา ๑๐ (๙) ที่กำหนดถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งขอบเขตของกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะกว้างเกินไป และอาจ ครอบคลุมถึงกลุ่มอื่นๆ ในอนุมาตราอื่นแล้ว

(๓) ร่างมาตรา ๑๐ (๑๐) ควรตัดออก เนื่องจากเป็นการกำหนดที่มีลักษณะซ้ำซ้อนกับความในตอนที่ท้ายของมาตรา ๑๐ (๙) ที่กำหนดว่า “... หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน” จึงควรแก้ไขให้เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอื่น เช่น การคมนาคม การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบิน เป็นต้น

(๔) ร่างมาตรา ๑๐ (๑๔) เป็นการกำหนดถึงกลุ่มสตรี อันมิใช่การแบ่งกลุ่มตามสายอาชีพที่มีความหลากหลายของสังคม เนื่องจากชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญในการสมัครรับเลือก ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒ วรรคสอง ประกอบด้วย

(๕) ร่างมาตรา ๑๐ (๑๕) เห็นควรเพิ่ม “กลุ่มศาสนา” เพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(๖) บทกวดที่ใช้ว่า “... หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน” ในอนุมาตราต่างๆ เห็นควรนำไปกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๐ (๒๐) เพียงอนุมาตราเดียว

(๗) กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการให้ความสำคัญของพื้นที่จังหวัดเป็นตัวตั้ง โดยมิได้คำนึงถึงสัดส่วนของผู้สมัครผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรืออาชีพที่หลากหลายของสังคมของแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม เนื่องจากพื้นที่จังหวัดสามารถแบ่งได้เป็นจังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดขนาดกลาง และจังหวัดขนาดเล็ก รวมทั้งมีความแตกต่างในด้านจำนวนประชากร ดังนั้น การเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับต่างๆ จึงอาจไม่ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

การกำหนดวันเลือกตาม (๑) จะต้องกำหนดวันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า ในร่างมาตรา ๑๑ จะมีประเด็นเกี่ยวกับการบัญญัติถ้อยคำที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ การดำเนินการในแต่ละอนุมาตราของร่างมาตรา ๑๑ นั้น ตามร่างเดิมจะใช้ถ้อยคำว่า “ไม่ช้ากว่า” แต่ร่างมาตรา ๑๑ ที่ได้มีการเสนอปรับแก้ไขถ้อยคำ จะใช้ถ้อยคำว่า “ไม่น้อยกว่า” ดังนั้น ถ้อยคำทั้งสองคำดังกล่าวมีความหมายเหมือนกันหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การกำหนดวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับจะต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “*พรทพ*กำหนดวันเลือกตั้ง *พรทพ* (๑) *สข*ตั้งที่พรทพวันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกใน

ระดับจังหวัดซึ่งต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศซึ่งต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร” และสอบถามว่า ความในวรรคสามที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเข้าใจอย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ความในวรรคสามที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่า การกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร แต่วันเลือกของแต่ละระดับไม่จำเป็นต้องเป็นวันเดียวกัน

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ตั้งข้อสังเกตว่า ในร่างมาตรานี้ควรกำหนดระยะเวลาในการเลือกกว่าให้เริ่มเลือกได้ตั้งแต่เวลาใดถึงเวลาใด เช่นเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยหรือไม่

นายอัษฎร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีความแตกต่างกัน เพราะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นประชาชนเป็นผู้เลือกจึงต้องมีเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดที่สามารถมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้ตั้งแต่เวลาใดถึงเวลาใด แต่การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นการเลือกกันเองจึงต้องเลือกจนกว่าจะได้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. กล่าวว่า ในการเลือกของแต่ละระดับอย่างน้อยควรเริ่มในเวลาเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการกำหนดระยะเวลาในการเลือกควรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเพราะในแต่ละพื้นที่อาจมีเหตุและปัจจัยที่แตกต่างกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

ที่พรที่ทหนตวันสี่ทตพ (๑) สดตองที่ทหนตวันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดซึ่งต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศซึ่งต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร”

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๐ ได้เพียงกลุ่มเดียว และอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๐ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในแบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชิฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครในอัตราเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครจำนวนห้าพันบาท

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่กำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภานี้จำนวนสองพันห้าร้อยบาท เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้บุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาทุกคนสามารถสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ หากมีการกำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครไว้สูงเกินไปอาจเป็นการกีดกันบุคคลใดได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ในร่างมาตรานี้ควรกำหนดเรื่องการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครเช่นเดียวกับที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้นำมาพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชิฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรานี้เดิมบัญญัติเรื่องการสมัครรับเลือกและการเลือกไว้ในมาตราเดียวกัน จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้

ร่างมาตรา ๑๖ เป็นเรื่องการสมัครรับเลือก ส่วนเรื่องการเลือกนำไปกำหนดเป็นหมวด ๓ โดยหลักการยังคงเป็นหลักการเดิมทั้งหมด สำหรับความว่า “หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้” ในตอนท้ายของร่างมาตรานี้เป็นถ้อยคำเดียวกับที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร”

ประเด็นการพิจารณา

นายพิชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า มีความจำเป็นเพียงใดหรือมีวัตถุประสงค์ใดในการกำหนดห้ามการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม เพราะในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ยากในการควบคุม เพราะอาจมีการเปิดเผยข้อมูลทางสื่อมวลชน อีกทั้งผู้สมัครสามารถเปิดเผยการสมัครของตนเองได้ ซึ่งในร่างมาตรานี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดห้ามเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายไม่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเพื่อป้องกันกรณีที่บุคคลใดเห็นว่าจำนวนผู้สมัครในกลุ่มใดมีจำนวนน้อยก็จะไปสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มนั้นเพราะมีโอกาที่จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามากขึ้น แต่สื่อมวลชนกลับมีความกังวลว่าในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนอาจต้องมีการเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งอาจเป็นความผิดได้ ดังนั้นเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้ “กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๗ ใช้บังคับแก่กรรมการการเลือกตั้งแลพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างมาตรา ๑๗ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดง ข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ อำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการ การเลือกที่พบเห็นดังกล่าวส่งลบบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศ ผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้ คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของ คณะกรรมการให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้นั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายพิชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามและเพิ่มความเป็นวรรคสี่ เพื่อให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติในหมวด ๓ การเลือก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่ง ปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้น กระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไป ตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อพรรคการเมืองที่ไม่ได้ดำเนินการไปแล้ว”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดง ข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ อำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการ เลือกที่พบเห็นดังกล่าวส่งลบบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่ มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศ ผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้ คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการ

ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ไม่มีผลต่อสหภาพต่อสหภาพที่มิได้ดำเนินการไปแล้ว

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใดผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดให้ผู้สมัครใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง และอาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนก็ได้ ซึ่งร่างมาตรานี้ได้กำหนดให้ผู้สมัครผู้ใดที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครหรือสั่งลบชื่อ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาอยู่แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒

“มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดให้ผู้สมัครใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง และอาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนก็ได้เช่นเดียวกับข้อสังเกตในร่างมาตรา ๒๑

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดแบ่งแผนกคดีในศาลฎีกาเป็นการบริหารจัดการภายในของศาลใช่หรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การจัดแบ่งแผนกคดีในศาลฎีกาจะเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมซึ่งเป็นการบริหารจัดการภายในของศาล

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ ออนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า บทกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บางมาตราแตกต่างจากบทกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ควรแก้ไขบทกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้มีอัตราโทษเดียวกับที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรแก้ไขบทกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้มีอัตราโทษเช่นเดียวกับที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓

“มาตรา ๒๓ ในการดำเนินการตามหมวดนี้และหมวด ๓ ในกรณีที่มีปัญหาและมิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบกำหนดวิธีการเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยเรียบร้อยได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ ออนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเห็นว่า ควรตัดร่างมาตรา ๒๓ ออกทั้งมาตรา และนำไปกำหนดในบททั่วไป ร่างมาตรา ๕/๒ โดยบัญญัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๒๓ ออกทั้งมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์